

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İMAN VE İMANI HAYAT KILMAK

Kalp ile tasdik, dil ile ikrar, uzuvlarla amel

17 Nisan 2025

GİRİŞ

İnsan ruh ve bedenden oluşan bir varlıktır. İnsanın ruh yönü, yüce bir varlığa inanmak, ona sığınmak, ondan yardım istemek, ona dua etmek ister. İnsandaki inanma ihtiyacı fitri, yaratılıştan var olan bir ihtiyaçtır. Allah’a iman, insanın ruhunun derinliklerine konulmuş bir cevherdir. İnsan, aklını, iradesini kullanarak o cevheri bulup, çıkarması, kalbiyle doğrulaması gerekir. Hadis-i şerifte Peygamber Efendimi:

HADİS-İ ŞERİF

مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يَهُودَانِهِ أَوْ نَصْرَانِهِ أَوْ مَجَسَّانِهِ

“Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar. Sonra anne babası onu Yahudi, Hristiyan veya Mecusi yapar.” (*Buhârî, Tefsir (Rûm), 2*) buyurmuştur. Fıtrat, ilk yaratılış sırasında Allah’ın insan tabiatına bahşettiği yaratanın tanıma eğilimi, inanmaya yatkınlık, ruh temizliği vb. olumlu yetenek ve yatkınlıklardır. Fıtrat, insanın hakkı benimseme yatkınlığı ve inanmaya elverişli olarak dünyaya gelmesidir. Çocuklardaki bu temiz yaratılış ve iman yatkınlığı çocukluk devresinde çeşitli etkilere göre değişmeye elverişlidir.

Bir gün Resûlullah’ın huzuruna elbisesi beyaz, saçları siyah, orada bulunanların hiçbirinin tanımadığı bir surette Cebrail (a.s.) gelir. Dizlerini Resûl-i Ekrem’in (s.a.s.) dizlerine yaslar ve ellerini de dizlerinin üzerine koyar. “İslam nedir?” diye sorar, cevabını aldıktan sonra Cebrail (a.s.):

HADİS-İ ŞERİF

فَأَخْبَرَنِي عَنِ الْإِيمَانِ،

“Bana imanı anlat” der. Resûlullah şöyle buyurur:

HADİS - İ ŞERİF

أَنْ تُوْمِنَ بِاللّٰهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُوْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ
وَشَرِّهِ

“Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe inanmandır. Yine kadere, hayır ve şerrin Allah’tan olduğuna iman etmendir.” Hadisi şerifin sonunda Peygamber Efendimiz: “O (gelen), Cebrail idi, size dininizi öğretmek için geldi.” buyurur. (Buhârî, İmân, 37)

A. İMANIN TANIMI

Yüce Rabbimizin bizlere bahsettiği nimetlerin en başında iman gelmektedir. Sözlükte “güven içinde bulunmak, korkusuz olmak” anlamındaki emn (emân) kökünden türeyen iman, “Allah’tan alıp din adına tebliğ ettiği kesinlik kazanan hususlarda peygamberleri tasdik etmek ve onlara inanmak” diye tanımlanır. İman, Allah’ın varlığına ve birliğine, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kaderin Allah’tan olduğuna gönülden inanmaktır.

İman, bir bütündür, kişinin dünya ve ahiret hayatını, kişisel ve sosyal hayatını etkiler. İman sadece bilgi değil amel (yaşama) ve hal boyutunu da içine alır, kalitesi ve makbul olması samimiyetledir. İnsanın yaratılışının, varoluşunun gayesi yaratan, yaşatan Rabbini tanıması ve O’na iman etmesidir. Kişinin kurtuluşun mutlak şartı, iman esaslarını eksiksiz, şüpheye mahal bırakmaksızın kabul etmektir.

B. SAHABENİN İMANI

Müslümanların ilk hicreti, Risaletin beşinci yılında Habeşistan’a olmuştur. Habeş kralı Necâşî, huzuruna aldığı muhacirlere, onları, kavimlerinin dininden ayrılma ve onları sağlayacak kadar etkileyen bu dinin nasıl bir din olduğunu sorar. Hz. Cafer b. Ebû Tâlib hemen söz alır ve: “Ey Kral!” diyerek başlar sözlerine, “Biz cahil, putlara tapan, leş yiyen, çirkin işler yapan, akrabalarla bağları koparan, komşuya kötü davranan, kuvvetlinin zayıfı yiyip bitirdiği bir toplum idik. Sonra, Allah, bize soyunu, doğruluğunu ve iffetini bildiğimiz bir elçi gönderinceye kadar da bu hâl üzere devam ettik. O elçi bizi Allah’a, onu birlemeye ve ona kulluğa davet etti. Allah’tan başka taptığımız, taş ve putları terk etmeye çağırdı. Doğru sözlü olmayı, emaneti ehline vermeyi, akrabayla ilişkiyi sürdürmeyi, güzel komşuluk yapmayı, haramlardan ve kan davası gütmekten kaçınmayı emretti. Çirkin işleri, yalan konuşmayı, yetim malı yemeyi ve iffetli hanımlara iftira atmayı bize yasakladı. Sadece Allah’a kulluk etmemizi ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmamamızı emretti.

HZ. CAFER'İN (r.a.) NECÂŞÎ HUZURUNDAKİ SÖZLERİ

Biz de Allah Resûlü'nü tasdik ettik, iman ettik, getirdiği şeylere tâbi olduk, sadece Allah'a ibadet ettik ve ona hiçbir şeyi ortak koşmadık, bize haram kıldıklarını haram, helâl kıldıklarını helâl kabul ettik. Bundan dolayı da kavmimiz bize düşmanlık besledi, bizi Allah'a ibadetten, putlara tapmaya döndürmek, önceden helâl saydığımız kötü şeyleri helâl saymamız için eziyet ettiler ve dinimizden dönmemiz için işkence ettiler.”
(İbn Hanbel, I, 202; Hadislerle İslâm, 1/633)

Hz. Cafer, putlara tapan, her türlü kötülüğü işleyebilen bir topluluğun iman ile nasıl değiştiğini ifade etmiştir.

C. İMAN-AMEL İLİŞKİSİ

Hicretin dokuzuncu senesinde Arap Yarımadası'nın muhtelif bölgelerinden insanlar heyetler halinde Medine'ye geliyor, Sevgili Peygamberimizi (s.a.s.) ziyaret edip, ondan İslâm hakkında bilgi alıyorlardı. Çok sayıda heyetin Medine'yi ziyaret etmesinden dolayı İslâm tarihinde Hicret'in dokuzuncu senesi “Heyetler Yılı” olarak isimlendirilir.

Bu meyanda Bahreyn bölgesinde yaşayan Rabîa kabilesinin Abdülkays koluna mensup, on üç kişilik bir heyet uzun ve meşakkatli bir yolculuğun ardından Medine'ye gelir. İslâm'ı öğrenmek için birçok zahmete katlanan heyet Allah Resûlü'nün (s.a.s.) huzuruna çıktığında Hz. Peygamber (s.a.s.) onları **“Hoş geldiniz!”** diyerek karşılar.

Hz. Peygamber'in (s.a.s.) karşılamasının ardından heyet adına Abdullah b. Avf söz alır ve: *“Ey Allah'ın Resûlü! Bizler sana uzak beldelerden, meşakkatli yolculuklar yaparak geliyoruz. Ayrıca bizim memleketimizle Medine arasında kâfir olan ve bize düşmanlık eden Mudar kabilesi meskûn olduğu için bizler sana ancak savaşmanın yasak olduğu haram aylarda gelebiliriz. Bize özlü bir şeyler tavsiye et de onları geride bıraktığımız kabilemizin insanlarına anlatalım, hem de cennete girmemize vesile olsun”* der. Bunun üzerine Allah Resûlü (s.a.s.) onlara yalnızca tek olan Allah'a iman etmelerini emreder. Peşinden de,

HADİS-İ ŞERİF

هَلْ تَدْرُونَ مَا الْإِيمَانُ بِاللَّهِ وَحْدَهُ

“Yalnızca tek olan Allah'a iman etmek ne demektir bilir misiniz?” diye sorar. Onların “Allah ve Resûlü daha iyi bilir.” diyerek cevap vermeleri üzerine Hz. Peygamber (s.a.s.):

HADİS-İ ŞERİF

شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَأَقَامُ الصَّلَاةَ ، وَأَتِيَاءُ الزَّكَاةَ ،
وَصَوْمُ رَمَضَانَ

“Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın elçisi olduğuna iman etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekâtı vermek, Ramazan orucunu tutmaktır.”

buyurur. Daha sonra da onları

HADİS-İ ŞERİF

أَحْفَظُوهُ وَأَخْبِرُوهُ مَنْ وَرَاءَكُمْ

“Söylediklerimi iyice ezberleyin ve geride bıraktığınız kabile halkına da anlatın.” diyerek uğurlar. (Buhârî, İlim, 25; Hadislerle İslâm, 1/507) Peygamber Efendimiz (s.a.s.) yeni Müslüman olan ashabına imandan sonra kişinin imanını güçlendirecek, Rabbi ile bağını sürdürecektir ibadetleri tavsiye ediyor.

Amel ile iman arasında çok yakın bir ilişki vardır. Kur’ân-ı Kerîm’in birçok âyetinde iman ile sahih amel yan yana zikredilmiş, müminlerin sâlih amelleri işleyerek maddî-mânevî gelişmelerini sağlamaları ısrarla istenmiştir. Çünkü düşünce ve kalp alanından eylem ve hareket alanına çıkamamış olan iman meyvesiz bir ağaca benzer. Kalpte mevcut olan iman ışığının hiç sönmeden parlaması, giderek gücünü artırması sâlih amellerle mümkün olabilir. Ayrıca imanın olgunluğuna ermek, imanı üstün bir dereceye getirmek ve böyle iman sahiplerine Allah’ın vaad ettiği sonsuz nimetlere kavuşmak için de amel gereklidir. İnsan sadece inanılması gerekli şeyleri tasdik eder, ameli umursamayan bir tavır sergileyip yasakları çiğnerse, dine, Allah’a ve Peygamberine olan bağlılığı yavaş yavaş azalır, günün birinde kalbindeki iman ışığı da sönüp gider. O halde amelin hem imanı güçlendirmede üstlendiği rol, hem de müminin cehennem azabından kurtularak nimetlere ulaşmasına aracı olması ve Rabbine karşı kulluk görevini gerçek anlamda yerine getirmesi bakımından önemi çok büyüktür. (İlmihal 1, TDV Yay., s. 73)

D. İMANIMIZI NASIL HAYAT KILABİLİRİZ?

Hadis kitapları incelenip Allah’a iman ile ilgili hadisler tahlil edilince, Peygamber Efendimizin (s.a.s.) sözlerinde Allah’a iman konusunun insanın bireysel, toplumsal ve evrensel

boyutlarıyla ilişkisinin ne kadar güçlü olduğu da açık bir şekilde görülecektir. Şu hadisler hep bu olguyu destekler mahiyettedir:

HADİS-İ ŞERİF

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُوْذِ جَارُهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ

“Her kim Allah’a ve âhiret gününe iman ediyorsa komşusuna eziyet etmesin. Her kim Allah’a ve âhiret gününe iman ediyorsa misafirine ikramda bulunsun. Her kim Allah’a ve âhiret gününe iman ediyorsa ya hayır söylesin ya da sussun!”
(Buhârî, Edeb, 3; Hadislerle İslâm, 1/513) Müminin imanı, onu komşularıyla ilişkisinden, insanlarla konuşmasından, misafirini karşılamasına kadar etkiler. Mümin bilir ki yaptığı iyiliklerin bir gün mükâfattı olduğu gibi kötülüklerinin de bir gün cezası olacaktır. İmanı onu iyi bir insan olmaya sevk eder.

Muâz b. Cebel (r.a.), Resûlullah’ın (s.a.s.) yanından ayrılmamaya özen gösterir, yanı başında yürürken veya uzun yolculuklarda dahi ona merak ettiği hususlarda sorular yöneltmekten geri durmazdı. Tebük Seferi’nden dönerken Allah Resûlünün yalnız olduğunu görünce,

HADİS-İ ŞERİF

يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ يَدْخِلُنِي الْجَنَّةَ

“Bana cennete girmemi sağlayacak bir davranış söyler misin?” diye soru sorar. Allah Resûlü (s.a.s.) şöyle buyurdu:

HADİS-İ ŞERİF

بَخٍ لَقَدْ سَأَلْتَ عَنْ عَظِيمٍ، وَهُوَ يَسِيرٌ عَلَى مَنْ يَسِّرُهُ اللَّهُ عَلَيْهِ، تُقِيمُ الصَّلَاةَ
الْمَكْتُوبَةَ، وَتُؤَدِّي الزَّكَاةَ الْمَفْرُوضَةَ، وَتَلْقَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا...”

“Aferin sana! Sen önemli bir konu hakkında soru sordun. Fakat bu, Allah’ın kendisi için kolaylaştırdığı kişiye kolay gelir. Farz namazı kıalarsın, farz olan zekâtı verirsin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayarak Allah’a kavuşursun...” Daha sonra Rasûl-i Ekrem şöyle buyurdu:

HADİS-İ ŞERİF

أَلَا أَخْبِرُكَ بِرَأْسِ الْأَمْرِ كُلِّهِ وَعَمُودِهِ وَذِرْوَةِ سَنَامِهِ

- “Sana bütün işlerin başını, ana direğini ve doruk noktasını bildireyim mi?” Muâz b. Cebel (r.a.),

HADİS-İ ŞERİF

يَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ

- “Evet, bildiriniz Ya Resûlallah!” der. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurur:

HADİS-İ ŞERİF

رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ

- “İşin başı İslâm, direği namaz, doruğu cihaddır.” (İbn Hanbel, V, 237)

Görüldüğü üzere Hz. Peygamber (s.a.s.) Allah’a imanın amelle olgunlaşacağını ve imanda zirveye çıkabilmenin yolunun ibadet ve amelle mümkün olabileceğini belirtmiştir.

İslâm, eşsiz bir inanç, ibadet ve ahlâk sistemidir. İmanla insan hayatına anlam katar. İman kişiye dünyada yaratılış gayesine uygun bir yaşama bilinci açar, davranışlarını şekillendirir, fikir ve kararlarına yön verir.

Peygamber Efendimiz’e (s.a.s.) bir gün, “İman nedir?” diye soruldu. Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: **“İman, seni dünyada mesut kılacak bir ahlaktır. Allah’ın haram kıldıklarından uzaklaştıracak bir takvadır. Cahillerin yapıp ettiklerinden uzak tutacak vakur bir duruştur.”** (Taberânî, Mu’cemu’l-Evsat, 5005)

Rabbimiz:

ÂYET-İ KERÎME

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ

“Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar.” (Nûr, 24/30) buyurmuştur. “Gözlerini haramdan sakınsınlar”dan maksat insanı harama götürebilecek bakışlardır. Nitekim sevgili Peygamberimiz Hz. Ali’ye (r.a.) hitaben, “Bir baktığında arkadan bir daha bakma, birinci bakış boş görülür ama ikinci bakışa hakkın yoktur.” (Ebû Dâvûd, Nikâh, 43) buyurarak bu mânaya açıklık getirmiştir. İmanımız, gözlerimizi harama bakmaktan sakındırır.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

HADİS-İ ŞERİF

الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ أَوْ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَدْنَاهَا
إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ

“İman, yetmiş küsur şubeye ayrılır. En üst derecesi lâ ilâhe illallah sözü, en alt derecesi ise yolda insanlara eziyet veren bir şeyi alıp kenara koymaktır. Hayâ da imandan bir şubedir.” (Buhârî, İmân, 3) Bu hadis-i şerifte Hz. Peygamber hayâ ile iman arasında önemli bir ilişki olduğuna dikkat çekmiştir. Aynı şekilde hadiste yolda eziyet veren herhangi bir şeyi kaldırmamanın da imandan olduğuna vurgu yapılmıştır.

Rabbimiz:

ÂYET-İ KERÎME

ج
إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

“Rabbimiz Allah’tır” diyen sonra da devamlı bu söze uygun yaşayanlara ne bir korku vardır ne de onlar üzüntü çekeceklerdir.” (Ahkâf, 46/13) buyurmuştur. Diğer ayette de:

ÂYET-İ KERÎME

﴿ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ ﴾

“Emrolunduğun üzere dosdoğru ol!” (Hûd, 11/112) Bu ayet için Peygamber Efendimiz “Hûd sûresi ve kardeşleri beni ihtiyarlattı.” (Tirmizî, Tefsîr, 56) buyurmuştur. İstikamet üzere dosdoğru olmak, iman hayat kılmanın en temel ilkelerinden biridir.

İstikamet, “bütüncül, devamlı ve tutarlı dindarlık, dinî hayat” yaşamaktır. Emrolunduğu gibi dosdoğru yaşamak ve haddi aşmamak, yani Allah’ın belirlediği sınırların dışına çıkmamaktır.

Süfyan b. Abdullah (r.a.): “Yâ Resûlallah! Bana İslâm’ı öylesine tanıtt ki, onu bir daha senden başkasına sormaya ihtiyaç hissetmeyeyim” der. Resûlullah şöyle buyurur:

HADÎS - İ ŞERÎF

قُلْ : آمَنْتُ بِاللَّهِ : ثُمَّ اسْتَقِمَّ

- “Allah’a inandım de, sonra da dosdoğru ol!” (Müslim, İmân 62)

Peygamber Efendimiz bir hadislerinde:

HADÎS - İ ŞERÎF

أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا

“Müminlerin iman bakımından en olgunu, ahlak bakımından en güzel olanıdır” buyurmuştur. (Ebû Dâvûd, Sünnet, 15) Küçüklerine merhamet, büyüklerine hürmet göstermek, çevresine güven vermek, emanete riayet etmek, doğru sözlü olmak, cömertlik, anne babaya, eşe, çocuklara, canlı cansız bütün mahlûkata şefkatle davranmak mümine yakışan güzel hasletlerdir.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur:

HADÎS - İ ŞERÎF

لَا يَسْتَقِيمُ إِيمَانُ عَبْدٍ حَتَّى يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ وَلَا يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ حَتَّى يَسْتَقِيمَ لِسَانُهُ وَلَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ رَجُلٌ لَا يَأْمَنُ جَارَهُ بَوَائِقَهُ

“Kulun kalbi doğru oluncaya kadar imanı dosdoğru olmaz. Dili doğru oluncaya kadar da kalbi dosdoğru olmaz. Komşusunun kendisinden bir kötülük gelmeyeceğine emin olmadığı kimse de cennete giremez.” (İbn Hanbel, III, 199) Dil doğru oldu mu yalandan iftiradan, gıybetten uzak durur. Dilin doğruluğu, kalbin doğru olmasını etkiler. Dil kalbin tercümanıdır. Kalp doğru oldu mu kinden, nefretten, hasetten, ikiyüzlülükten uzak durur. Kalbin doğruluğu imanın doğruluğuna vesile olur. Mümin, temiz kalpli, doğru sözlüdür.

Maddî hayatımızın merkezî organı kalp, mânevî hayatımıza da yön veren bir kaynaktır. İslâm düşüncesinde kalp, bütün vücuda yön veren merkezî bir organ olarak görülür. Din dilinde kalp, iman ve küfrün, sevginin ve nefretin, cesaretin ve korkaklığın, iyiliğin ve kötülüğün, kısaca bütün duyguların merkezidir. Ebû Hüreyre (r.a.) kalbi, ordusunun başındaki bir sultana benzeterek tasvir etmiştir: “Kalp sultandır ve onun orduları vardır. Sultan iyi olursa askerleri de iyi olur. Sultan kötü olursa orduları da kötü olur. Kulaklar bu sultanın habercileridir. Gözler bekçileridir. Dil sultanın tercümanıdır. Eller kanatlarıdır. Ayaklar postacılarıdır. Ciğer şefkat

ve merhamet kaynağıdır. Dalak ve böbrekler (kendisine yönelen tehlikeleri bertaraf eden) tuzaklarıdır. Akciğer (hayatın kaynağı) nefestir. Sultan iyi olursa askerleri de iyi olur, sultan kötü olursa askerleri de kötü olur.” (Abdürrezzâk, Musannef, XI, 221; Hadislerle İslâm, 3/60-61)

İmanımızı diri tutan salih amellerdir; imanı kemale erdiren ise güzel ahlaktır.

ÂYET - İ KERÎME

ج
مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“Erkek olsun kadın olsun, kim inanmış bir insan olarak dünya ve âhirete yararlı işler yaparsa kesinlikle ona güzel bir hayat yaşatacağız ve böylelerinin ecirlerini de muhakkak surette yapmış olduklarının daha güzeliyle vereceğiz.” (Nahl, 16/97)

Dünya ve âhiret mutluluğunun birlikte vaad edildiği, böylece Allah’ın en güzel nimetlerinin çok kapsamlı ve zarif bir üslûpla dile getirildiği bu âyet, hayatını güzel işlerle süsleyen müminlere eşsiz bir müjde olduğu kadar gerek müslüman bireyler gerekse müslüman toplumlar için son derece anlamlı bir uyarı ve bir irşad değeri taşımaktadır. Burada yüce Allah, hakkıyla mümin olup işlerini güzel yapanların, yaptığını doğru yapanların; iyi, hayırlı ve faydalı işler yapmayı hayatlarının yasası haline getirenlerin dünya hayatlarının da hoş olacağı, güzel ve mutlu kılınacağı müjdesini vermekte; bu hususta son derece kesin ifadelerle vaadde bulunmaktadır. (Kur’an Yolu Tefsiri, 3/438-439)

SONUÇ

İman, insanları dünyada istikamete erdiren, doğru yoldan ayırmayan, ömrün her safhasını aydınlatan bir hidayet kandili olduğu gibi, ahirette de sahil-i selâmete ulaştıran sağlam bir kılavuzdur. Bu bağlamda iman, kişinin yaratılış gayesine uygun bir yaşam sürmesinin gereği iken, ahirette de Rahman’ın rahmetini hak etmesinin gereğidir. Bundan dolayı Allah Resûlü (s.a.s.):

“Sizden kim abdestini güzelce alıp sonra da kalbiyle tasdik ederek Allah’tan başka ilâh olmadığına, Muhammed’in Allah’ın kulu ve Resûlü olduğuna şehadet ederse, o kişi için cennetin sekiz kapısı açılır, dilediği kapıdan girer.” (Müslim, Tahâret, 17) buyurmuştur.

Katâde'den nakledildiğine göre, Enes b. Mâlik (r.a.) şöyle anlatmıştır: Muâz b. Cebel (r.a.) deve üstünde Hz. Peygamber'in (s.a.s.) terkinde iken, Hz. Peygamber (s.a.s.): **“Yâ Muâz b. Cebel!”** diye seslendi. Muâz (r.a.): “Buyur Yâ Resûlallah!” diyerek cevap verdi. Hz. Peygamber tekrar:

“Yâ Muâz!” diye seslendi. Muâz (r.a.): “Buyur Yâ Resûlallah!” diyerek cevap verdi.

H.z. Peygamber (s.a.s.) üç kez seslendi, Muâz da (r.a.) aynı şekilde cevap verdi. Daha sonra Allah Resûlü (s.a.s.) şöyle buyurdu:

HADÎS - İ ŞERÎF

مَا مِنْ أَحَدٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَى النَّارِ

“Kim kalbiyle tasdik ederek Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın Resûlü olduğuna şehâdet ederse Allah ona cehennemi haram kılar.”

(Buhârî, İlim, 49)

Eskiden beri âlimler kâmil imanı, “Kalp ile tasdik, dil ikrar ve uzuvlarla amel etmektir” diye tarif etmişlerdir. Böylece imanın şartları ile İslam’ın şartları birleştirilmiştir. (B. Topaloğlu, Y. Ş. Yavuz, İ. Çelebi, İslam’da İnanç Esasları, Çamlıca Yay. İst. 2010, s. 35) Ancak amellerden bir veya bir kaçını terk eden günahkâr mümin sayılır. İmanı kemale, olgunluğa erdirmek, üst seviyeye çıkartmak için ibadet ve amel gereklidir. İmanı korumak ve güçlendirmek için iman sözleşmesinin gereklerini yapmak, hayatı İslam’a uydurmak gerekir.

D U Â

Rabbimiz bizleri iman üzere yaşayan ve imanının gereğini yapan salih kullarından eylesin.

